

Міністерство науки і освіти України
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Інститут модернізації змісту освіти
Департамент освіти і науки Дніпропетровської облдержадміністрації
Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Обласний комунальний заклад освіти "Криворізька загальноосвітня санаторна
школа-інтернат № 8 I-II ступенів"

ПЕДАГОГІКА ЗДОРОВ'Я

Збірник наукових праць
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції
28-29 квітня 2016 року

ДОСВІД РОБОТИ У СФЕРІ ПРОФІЛАКТИКИ ВІЛ/СНІДУ СЕРЕД СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Актуальність вивчення проблеми профілактики ВІЛ/СНІДУ визначається зростанням наркоманії, ураженням цією хворобою найбільш активної в усіх сенсах частини населення, швидкими темпами поширення ВІЛ-інфекції та тривалою активністю її джерела, а також інфекцій, які передаються статевим шляхом. Все це побічно вказує на поведінку, яка пов'язана з ризиком зараження ВІЛ-інфекцією та вкрай високою летальністю. Епідемія ВІЛ-інфекції, яка прийняла характер пандемії, в цей час визнається важко керованим медико-соціальним явищем. Ця проблема викликає тривогу і занепокоєння медиків, соціальних працівників, політичних діячів. Адже в Україні склалася ситуація, в умовах якої відбулося значне погіршення здоров'я нації в цілому на тлі втрати культурних традицій у сфері профілактики та охорони здоров'я.

Щорічні звіти Всесвітньої організації охорони здоров'я підкреслюють особливу значимість зв'язку між здоров'ям та економікою, як на індивідуальному, так і на громадському рівні. Так, економічні умови в Україні, що створюють підґрунтя для існування вразливих груп, здатні значно впливати на розвиток соціопатій: наркоманії та ВІЛ/СНІДУ. Ці зв'язки набувають особливої важливості при формуванні політики в галузі профілактики і лікування ВІЛ/СНІДУ та комплексних профілактичних програм, спрямованих на протидію поширенню ВІЛ-інфекції серед населення України і зниження її наслідків [3]. Епідемія ВІЛ-інфекції відрізняється від багатьох інших соціальних проблем, оскільки є відносно новим явищем, і ніхто точно не знає, як вона може розвиватися. У зв'язку з цим постійно пропонуються нові втручання, і кожне з них має отримати підтвердження ефективності для включення в заходи протидії на національному та міжнародному рівнях.

В Україні на законодавчому рівні створено досить сприятливі умови для запровадження заходів контролю і профілактики ВІЛ-інфекції. На сьогодні питання ВІЛ/СНІДУ регламентуються Конституцією України, Законом України "Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", а також "Про захист населення від інфекційних хвороб" та ін. [1, с. 9].

Вивченням явища профілактики ВІЛ/СНІДУ в учнівському та молодіжному середовищі займалися такі сучасні вітчизняні вчені: педагоги (О. Балакієва, О. Безпалько, Д. Варивончик, Т. Воронцова, О. Ганюков, Г. Говорун, Л. Гриценюк, С. Жульова, Т. Журавель, Н. Заверико, І. Зверєва, М. Зимівець, А. Капська, В. Лях, В. Лютий, В. Оржеховська, В. Петрович та ін.), психологи (Л. Бутузова, Ю. Калашников, Б. Лазоренко, Н. Сирота та ін.), медики (Б. Ворник, І. Ільїнська, В. Покровський, О. Пурік,

А. Щербинська та ін.), соціологи (О. Артюх, О. Балакірева, М. Варбан, Ю. Галустян та ін.).

Однак, незважаючи на те, що за останнє десятиліття були розроблені різні програми профілактики ВІЛ-інфікування, українська служба Бі-Бі-Сі повідомляє, що в Україні, де темпи поширення ВІЛ-інфекції є одними з найвищих у Європі, знання та поінформованість пересічних громадян про небезпеку та способи поширення ВІЛ/СНІДу залишаються недостатніми. У цьому зв'язку дослідження, в яких би розроблялися і апробовувалися моделі протидії поширенню ВІЛ-інфекції, що ґрунтуються на даних моніторингу комплексних показників результативності функціонування системи протидії, набувають безсумнівну актуальність.

Тому метою статті є аналіз досвіду роботи у сфері профілактики ВІЛ/СНІДу. На нашу думку, профілактичні програми для підлітків та молоді, присвячені проблемам ВІЛ-інфекції, не повинні обмежуватися лише інформуванням. Для досягнення ефективності програм первинної профілактики, що спрямовані на стимулювання змін у поведінці, необхідно враховувати почуття, цінності і відносини підлітків та молоді, їх установки на безпечну поведінку.

Так, з метою підвищення результативності первинної профілактики ВІЛ-інфекції серед студентської молоді викладачами кафедри соціальної педагогіки Бердянського державного педагогічного університету (БДПУ) ведуться розвідки у напрямі створення і реалізації нових організаційних форм і методів профілактики ВІЛ/СНІДу. Вже п'ять років напередодні Всесвітнього Дня пам'яті померлих від СНІДу кафедра соціальної педагогіки БДПУ за підтримки міського та районного центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Бердянської міської організації Товариства Червоного Хреста, "Клініки, дружньої до молоді" організовує проведення соціально-педагогічної кампанії "Студенти про ВІЛ/СНІДу".

У межах кампанії відбувається комплекс заходів, спрямованих на підвищення рівня поінформованості студентської молоді щодо проблеми ВІЛ/СНІДу, формування толерантного ставлення до ВІЛ-позитивних людей, популяризацію здорового способу життя. Під час кампанії студенти приймають участь у конкурсі соціальної відеореклами "Захисти життя від СНІДу" та соціального плакату "СНІД позбавляє майбутнього!", засіданнях Школи безпечної поведінки, проводять соціальне опитування "Що я знаю про СНІД?", організовують транслявання рекламних роликів, в яких яскраво висвітлюються актуальні соціальні проблеми сьогодення: наркоманія, соціальне сирітство, безладні (небезпечні) статеві контакти, що завжди йдуть поруч зі смертельною хворобою – СНІД, проводять відеолекторій "Вірус легковажності". Дискусії, що організовуються після перегляду містять лаконічні, ґрунтовні вислови студентів, які засвідчують небайдуже ставлення молоді до цієї важливої проблеми.

Також упродовж тижня волонтери кафедри проводять тренінгові заняття з профілактики ВІЛ/СНІДу, під час яких використовуються інформаційні блоки, вправи різного характеру, фізкультпаузи, ігри, а також

короткометражні документальні фільми. Крім того, в різних мікрорайонах міста за ініціативи волонтерів кафедри проходить вулична соціальна акція “Червона стрічка”, у ході якої розповсюджуються серед перехожих інформаційні буклети, брошури та засоби індивідуального захисту.

Але найяскравішою подією кампанії є театралізований флешмоб “СНІД не передається через дружбу”. Учасники дійства розтягують червону стрічку довжиною 20 метрів у вигляді символу боротьби зі СНІДом, що символізує те, що Україна – це територія життя, і українська молодь – обирає життя. Головним підсумком кампанії є соціально-педагогічна акція “Зупинимо СНІД, доки він не зупинив нас”. Студенти, викладачі та всі бажаючі мають змогу побачити творчі виступи агітбригади волонтерського загону кафедри соціальної педагогіки БДПУ. Також в рамках акції проходить нагородження переможців конкурсу на кращий плакат-застереження та соціальний відеоролик.

Сьогодні прийнято вважати головною загрозою людству – тероризм, але що може бути небезпечнішим за перманентний тероризм недбалості та неувважності до проблем тих, хто поруч? Удосконалення процесу управління результативністю заходів протидії поширенню ВІЛ-інфекції через синхронізацію інформаційних потоків від населення, пацієнтів, лікарів різних спеціальностей та фахівців в цій області представляється на нашу думку найбільш своєчасним.

Література

1. Профілактика ВІЛ/СНІДу у сфері праці в Україні. – К.: МГО “Соціальні ініціативи з охорони праці та здоров’я”, 2009. – 118 с.
2. Соціально-економічні наслідки епідемії ВІЛ/СНІДу в Україні. – Женева: Міжнародне бюро праці. – К.: “ВПОЛ”, 2007.
3. Эпидемическая ситуация по ВИЧ-инфекции/СПИД в Украине [Электронный ресурс] / Международный Альянс по ВИЧ/СПИДу в Украине / Режим доступа: [http : //www.aidsalliance.org.ua/cgi-bin/index.cgi?url=/ua/library/statistics/index.htm](http://www.aidsalliance.org.ua/cgi-bin/index.cgi?url=/ua/library/statistics/index.htm).

Пидюра І.П.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ У ВИХОВАНЦІВ ЦЕНТРІВ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ

Перехід до нового типу гуманістично-інноваційної освіти в Україні вимагає зміни акцентів у вихованні сучасної молоді. Нині важливим завданням системи освіти є формування у підростаючого покоління відповідального ставлення до свого здоров’я як до найвищої суспільної та індивідуальної цінності. За останні кілька десятиріч суттєво зросли вимоги до здоров’я людей, змінився зміст самого поняття – здоров’я. На зміну односторонньому (в основному медико-біологічному) прийшов цілісний підхід до його визначення. У зміст поняття “здоров’я” сучасні вчені (Т. Богайченко, М. Зубалій, С. Закопайло, С. Кондратюк та ін.) вкладають